

قانون جدید چک

مشخصات و الزامات دسته چک‌های صیادی ۲

بانک خاورمیانه
Middle East Bank

قانون جدید چک

قوانین، مشخصات و الزامات

از ابتدای سال ۱۴۰۰ دسته‌چک‌های جدید (صیاد ۲) منتشر و جایگزین دسته‌چک‌های صیادی ۱ می‌شوند. این چک‌ها که با رنگ بنفش، تاریخ اعتبار و شناسه یکتای ۱۶ رقمی بر روی آن از سایر چک‌های قدیمی‌تر متمایز می‌شوند شامل قانون جدید چک می‌شوند. به این معنا که لازمه نقد شدن این چک‌ها، ثبت مشخصات چک (شامل: تاریخ سررسید، مبلغ، اطلاعات هویتی ذینفع و بابت) در زمان صدور توسط صادرکننده و تایید آن توسط ذینفع در سامانه برخط صیاد است. همچنین صدور این چک‌ها در وجه حامل امکان‌پذیر نیست و انتقال آن نیز باید در سامانه صیاد ثبت شود.

■ با اجرای این قانون اعتبار چک صرفاً متکی بر لاشه کاغذی نخواهد بود و با پشتیبان‌گیری و ثبت اطلاعات چک در سیستم متمرکز بانک مرکزی، اعتبار چک افزایش یافته و نگرانی در خصوص از بین رفتن آن در حوادثی از قبیل سیل، زلزله و... وجود نخواهد داشت. با عملیاتی شدن این قانون وقوع جرائمی همچون جعل و سرقت چک به میزان قابل توجهی کاهش خواهد یافت.

■ با توجه به الزام ثبت اطلاعات چک در سامانه صیاد بانک مرکزی، امکان نظارت دائمی و برخط بر افراد پرخطر برای بانک مرکزی فراهم می‌شود و افراد بدحساب و کلاهبردار امکان اخذ دسته‌چک را نخواهند داشت، به این دلیل که استعلام سوابق، احراز عدم ممنوعیت‌ها و صدور دسته‌چک به صورت متمرکز توسط سامانه بانک مرکزی و بر مبنای اعتبارسنجی انجام می‌گیرد.

مشخصات ظاهری چک‌های جدید

- رنگ چک‌ها بنفش است.
- در چک‌های جدید شناسه یکتای ۱۶ رقمی در سمت چپ بالای هر برگ چک دیده می‌شود. همچنین بارکد نیز بر روی هر برگ چک چاپ می‌شود.
- درج عبارت «کارسازی این چک منوط به ثبت صدور، دریافت و انتقال آن در سامانه صیاد است.»

خلاصه الزامات قانونی چک‌های جدید

- رعایت موارد زیر برای صادرکننده، ذینفع و انتقال‌دهندگان چک به موجب قانون جدید چک الزامی است:
- لزوم ثبت تمام چک‌های جدید در سامانه صیاد، هنگام ثبت، تایید و انتقال

ویژگی چک‌های جدید

■ برای چک‌ها سقف اعتباری تعیین می‌شود. این سقف اعتباری بر اساس فاکتورهایی همچون درآمد افراد، میزان دارایی و نیاز افراد به دسته‌چک و با در نظر گرفتن خوش‌حسابی یا بدحسابی صادرکننده چک تعیین و محدوده عددی برای آن اعلام می‌شود.

چک‌های طرح جدید صیاد تاریخ اعتبار خواهند داشت. این چک‌ها حداکثر تا ۳ سال بعد از تاریخ صدور دسته‌چک توسط بانک اعتبار دارند و کارسازی می‌شوند.

■ براساس قانون جدید صدور چک، ثبت مشخصات مندرج در چک هنگام صدور بر عهده صادرکننده و هنگام انتقال بر عهده دارنده چک است.

■ ملاک اعتبار با اطلاعات ثبت‌شده در سامانه صیاد است و در صورت مغایرت مندرجات روی چک با اطلاعات سامانه صیاد، بانک از پرداخت وجه چک خودداری می‌کند. در صورت درخواست دارنده چک، بانک نسبت به صدور گواهی عدم‌پرداخت اقدام می‌کند.

■ با اجرای قانون جدید صدور چک، آن دسته از چک‌های طرح جدید ثبت‌نشده در سامانه صیاد مشمول الزامات و سازوکارهای قانون صدور چک نخواهند بود و صرفاً یک سند مدنی نشان‌دهنده طلب به شمار می‌آیند.

■ صدور چک برای ضمانت بلامانع است، ولی چک بدون تاریخ قابل وصول نیست.

محدودیت‌های دارندگان چک برگشتی

در قانون جدید چک، پس از ۲۴ ساعت از ثبت غیرقابل پرداخت بودن یا کسری مبلغ چک در سامانه یکپارچه بانک مرکزی، تمام بانک‌ها و موسسات اعتباری تا زمانی که از چک برگشتی رفع سوء اثر نشده است محدودیت‌های زیر را نسبت به صاحب حساب و امضاکننده چک برگشتی اعمال می‌کنند:

■ عدم امکان افتتاح هرگونه حساب و صدور کارت بانکی جدید؛ حتی صدور المثنی / تمدید تاریخ اعتبار کارت / کارت اعتباری و تسهیلات خرد

■ مسدود شدن وجوه تمام حساب‌ها و کارت‌های بانکی و هر مبلغ متعلق به صادرکننده که تحت هر عنوان نزد بانک‌ها یا موسسات اعتباری موجود است به میزان کسری مبلغ چک و به ترتیب اعلامی از سوی بانک مرکزی

■ عدم پرداخت هرگونه تسهیلات بانکی یا صدور ضمانت‌نامه‌های ارزی یا ریالی

■ عدم گشایش اعتبار اسنادی ارزی یا ریالی

■ ممنوعیت دارندگان چک برگشتی رفع سوء اثر نشده، از صدور چک جدید و ثبت آن در سامانه صیاد

■ لزوم صدور چک در وجه ذینفع مشخص و ممنوعیت صدور آن در وجه حامل

■ جایگزینی پشت‌نویسی چک‌های طرح جدید از طریق ثبت انتقال در سامانه صیاد

ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد

■ اینترنت‌بانک

■ موبایل‌بانک

■ برنامهک (اپلیکیشن‌های) موبایلی حوزه پرداخت

■ مراجعه به شعب بانک‌های عامل

به‌منظور ثبت چک، شخص صادرکننده صرفاً می‌تواند به بانک صادرکننده دسته‌چک خود مراجعه کرده و در زمان تایید دریافت چک نیز شخص تاییدکننده (ذینفع) می‌تواند صرفاً به بانک خود مراجعه کند و فرآیند تایید از سوی شخص و توسط بانک صورت گیرد.

فرآیندهای مرتبط با چک در سامانه صیاد

ثبت چک

■ صادرکننده چک باید پس از صدور فیزیکی چک نسبت به ثبت اطلاعات چک شامل تاریخ سررسید، مبلغ، اطلاعات هویتی ذینفع و بابت در برگ چک از طریق ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد اقدام کند.

استعلام و تایید دریافت چک (توسط ذینفع)

■ ذینفع یا دریافت‌کننده چک پس از دریافت فیزیک چک باید اطلاعات آن را از طریق ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد استعلام و تایید کند. در صورت تایید چک، چک در وضعیت ثبت نهایی تلقی می‌شود و قابلیت نقد شدن در سررسید را خواهد داشت. در صورت رد چک ذینفع ضمن انتخاب حداقل یکی از دلایل مندرج در سامانه، می‌بایست فیزیک چک را به صادرکننده یا انتقال‌دهنده عودت دهد.

انتقال چک (در صورت نیاز)

■ انتقال چک به شخص ثالث نیز مانند فرآیندهای قبل نیازمند ثبت اطلاعات انتقال‌دهنده و دریافت‌کننده در سامانه صیاد است.

استعلام وضعیت اعتباری صادرکننده چک

■ امکان استعلام وضعیت اعتباری صادرکننده چک از طریق ورود شناسه ۱۶ رقمی صیادی برگ چک در سامانه صیاد وجود دارد. علاوه بر ابزارهای دسترسی به سامانه صیاد، خدمت مذکور از طریق سایت بانک مرکزی و سامانه پیامکی ۷۰۱۷۰۱ قابل دریافت است.

نحوه رفع سوء اثر چک

- واریز کسری مبلغ چک از طرف صادرکننده چک به حساب جاری خود و ارائه درخواست مسدودی. در این صورت بانک مکلف است ضمن مسدود کردن مبلغ مذکور تا زمان مراجعه دارنده چک و حداکثر به مدت یک سال، ظرف مدت سه روز واریز مبلغ را به شیوه‌ای اطمینان‌بخش و قابل استناد به اطلاع دارنده چک برساند.
- ارائه لاشه چک به بانک
- ارائه رضایت‌نامه رسمی (تنظیم‌شده در دفاتر اسناد رسمی) از دارنده چک یا نامه رسمی از شخص حقوقی دولتی یا عمومی غیردولتی دارنده چک به بانک
- ارائه نامه رسمی از مرجع قضائی یا ثبتی ذی‌صلاح مبنی بر اتمام عملیات اجرائی در خصوص چک به بانک
- ارائه حکم قضائی مبنی بر نداشتن بدهی صاحب حساب در خصوص چک به بانک
- سپری شدن مدت سه سال از تاریخ صدور گواهی‌نامه عدم پرداخت مشروط به اینکه در خصوص چک مورد نظر دعوای حقوقی یا کیفری در دادگاه‌ها و مراجع قضایی طرح نشده باشد.

ساختمان ادارات مرکزی

تهران، خیابان احمد قصیر (بخارست)

نبش خیابان پنجم، شماره ۲

تلفن ۸۰۰۰ ۴۲۱۷ (۰۲۱)

فکس ۱۰۹۵ ۸۸۷۰ (۰۲۱)

کدپستی ۱۵۱۳۶۴۵۷۱۷

صندوق پستی ۴۴۴۵-۱۵۸۷۵

www.middleeastbank.ir

info@middleeastbank.ir

مرکز ارتباط مشتریان ۸۸۷۲ ۶۶۹۰ تلفن

رسیدگی به شکایات (مدیریت بازرسی) تلفن ۸۸۸۸ ۴۲۱۷

برای اطلاع از نحوه وصول چک برگشتی، استعلام وضعیت اعتباری صادرکننده چک و سایر جزئیات قانون جدید چک، با اسکن QR کد به صفحه «قانون جدید چک» سایت بانک خاورمیانه مراجعه کنید.